

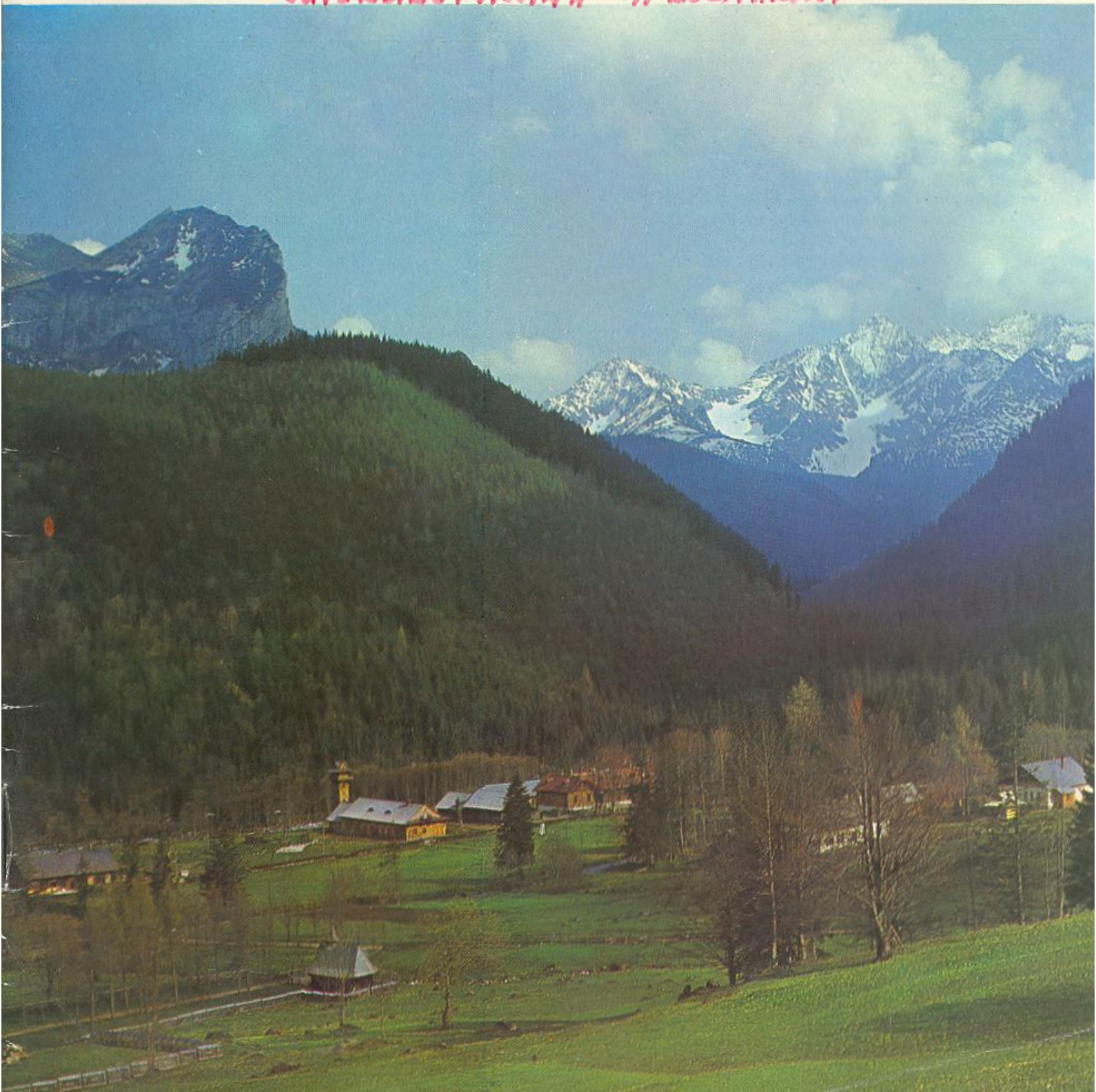
krásky slovenska

ROČNÍK XLVIII

SUPERDIREKTIVNA 4/71

grad 18
H. KEZMARSKÝ

KČS 5,—

Malý kežmarský štít, Severná stena. (1, 2, 3 — stanovištia, B₁, B₂, B₃ — bivaky, → varianty.)

MALÝ KEŽMARSKÝ ŠTÍT

SUPERDIRETISSIMA SEVERNEJ STENY V ZIME

ING. IVAN FIALA

Talianske slovo diretissima sa v horolezectve používa na označenie najkratšej, najpriamejšej cesty na vrchol. Takú diretissimu vyliezli roku 1963 kraľujúcou tatranskou stenou — Severnou stenou Malého Kežmarského štítu Pavol Pochylý, Ján Hauschke, Ján Ďurana a Jura Zrúst. Cesta si získala veľký rešpekt a úctu. Niečo jej predsa chýbalo. Kľúčovú žltú previsnutú hlavu, ktorá vedie na vrchol vežičky, obchádzala zľava. Ďalší pokus (Blecha, Kanyar) skončil vpravo. Žlté previsy sa horolezcom smiali a vyzývali. Paľovi Pochylému to nedalo pokoj a v marci r. 1967 organizuje veľkolepé horolezecké podujatie, ktoré v dejinách tatranského horolezectva nemá páru. Za sedem dní, po heroickom boji, za pomoci podporných družstiev (expedičným spôsobom) prestúpil s Jutom Zrústom stenu cez jej najväčšie prekážky, najpriamejšou cestou. Vznikla veľká tatranská superdiretissima, výstup najvyššej svetovej úrovne.

Od týchto dní prešli takmer štyri roky. Cestu v lete 3× preliezli, v zime však...?!

Úspešná letná sezóna nám trochu zdvihla nos. Starí „hecováci“ Ivan Dieška a Ondrej Pochylý nedali pokoj. Ak sa chceme vážne presadiť v zimných Alpách, musíme to skúsiť najprv doma, v Tatrách. Padol návrh: „Superka, normálnym spôsobom, nastúpiť a doliezť.“

„Čo ste blázni? To je robota na 5 dní a neviem si predstaviť, ako vliecť komplet vecí na 5 zimných dní v super ťažkej stene.“ Chrobák v hlave však zostal. Začali sme nad tým uvažovať, vynárali sa problémy: strava, bivačkový výstroj, oblečenie, lezecká výzbroj, varenie. Dlhé hodiny sme polemizovali nad taktikou a veľa hodín sme tvrdo trénovali. S myšlienkou na „superku“ sme zaspávali i vstávali, o inom sme sa nerozprávali. Boli sme ňou posadnutí. Mala sa stať našou maturitou, našim odrazovým mostíkom. Podujatie sme naplánovali na december, medzi vianočné a novoročné sviatky. Žiaľ, pri tréningu si Ivan zlomil rebro. Čo teraz? Krach? Na všetko ochotný Lacko Hodál z Nitry bol k dispozícii, a tak 27. 12. 1970 nabalení ako mŕtvice ťapkáme sa na Brnčalovu chatu. Zlé snehové podmienky, zlé počasie, neúspešný pokus. Zronení, s podlomeným sebavedomím cestujeme domov. Pred odchodom sme sa dohodli, že o zlepšených podmienkach nás budú z chaty informovať.

„Kluci, již tři dny je hezky a vy tvrdnete v Bratislavě,“ volá Zbyňo Čepela 8. januára z Brnčalovej chaty. Hneď 9. 1. 1971 od skorého rána trápime 46 koní Renaulta. Laco na zadnom sedadle lamentuje: „Bože, nie tak rýchlo!“ Smrť horolezca v aute je to najpotupnejšie, čo si vie predstaviť. Poobede sme na Brnčalovej chate, Laco ešte plný elánu prešliape stopu pod stenu. Ráno 10. 1. vstávame o 5. hodine. V noci sme veľa nespali. Nepokojný spánok, desivé sny, sme nervózni. Raňajky nám nechcú

prejsť cez zovreté hrdlá. Humor sa nám akosi nedarí.

Mlčky stúpame pod stenu, ktorá sa vynára z tmy. O 7. hod. nastupujeme. O 9. hodine sme za traverzom do diretissimy. Laco dolieza pod bielu platničku. Batohy vyťahujeme pomocnou šnúrou. V takých podmienkach sa s nimi nedá liezť. Vyťahovanie batohov je zdĺhavé a namáhavé. Lezie Ondro. V klasickej dĺžke sa pohybuje nezvyklé pomaly, som nespokojný. Je tridsať metrov nado mnou vo veľmi ťažkom zaľadnenom kúte a medzi nami je iba jeden zhnitý drevený klin. Stojím pri dvoch starých, hrdzavých nitoch a iluzórne istím. „Bf, bolo to nechutné,“ počujem Ondrov komentár k dĺžke po zabití skoby na stanovisku. Po dolezení s Lacom sme boli aj my tej istej mienky. Ďalšia vážna dĺžka: čierny previsnutý komín, je rad na mne. Sme na 6. stanovisku. Je už tma, vyťahujeme s Lacom batohy. „Môžete ťahať!“ kričí Ondro. Raz, dva, tri, zaberáme toľko, štyri – čosi povolilo. Spýtavo sa pzeráme na seba. Batoh sa odtrhol a zmizol v tme. Počujeme iba jeho dopad dolu v doline. (Osobne ďakujem výrobcovi horolezeckých batohov za „kvalitné“ pripevnenie krúžku na zavesenie batoha. Tento nedostatok nám veľmi znepríjemnil nasledujúce tri noci v stene.) Zmrazilo nás. Čo teraz? Bol to môj batoh. Obsahoval kompletný bivakový výstroj, varič, čaj, čokoládu, cukríky, štyri stravné dávky, plynové bomby a špeciálne skoby, o ktorých vieme, že vo vrchnej časti steny sú potrebné. Po krátkej porade rozhodujeme sa pokračovať vo výstupe. Hviezdy súhlasia s nami a láskavo trblietu. Sú milé, ale mne je zima. Sedím v snehu iba v tom, v čom som liezol, zo strán sa ku mne túlia priatelia, aby ma zohriali. Divoký rytmus mojej spodnej sánky nedá však spať ani im.

Ráno burcujem do práce. Chudobné raňajky zapijeme teplou vodou zo snehu a Laco nastupuje. Dosiaľ sa cítil ukrátený, že sa mu ešte neušla ťažká dĺžka. Teraz ju má. Traverz od nitu, pri ktorom sme bivakovali do kúta, ktorým treba liezť, je 5 +, nejde to. Prvý pokus, dva metre, noha sa šmykne zo zaľadneného stupu a Laco „pendľuje“. Druhý pokus, rovnaký výsledok. Laco je namrzený, plne sústredený, najradšej by sa traverzom prehrýzol. Viem, že prelezenie tohto miesta nie je lízaním medu. Mal som tú česť v lete, a to bola skala suchá. Konečne tretí pokus a skoba zaspieva v kúte za traverzom. Toho dňa sme preliezli iba dve lanové dĺžky. Druhú dĺžku, traverz do superdirectissimy robil Ondro v letných plátených lezečkách. V nich potom dve hodiny tancoval na veľkej snehovej polici stanoviska 8, brániac sa tak omrzlinám. Stmieva sa. Skúšam to ďalej, preleziem ešte asi 15 m, je tma. Doberiem Laca, no tma nás ďalej nepustí. Spúšťame sa na policu. Druhý bivak. Na naše pomery je vcelku príjemný. Podelili sme si šatstvo a s Ond-

rom trávime noc v bivakovom vreci pre jedného. Mrazivé ráno, raňajky – teplá voda, 5 kociek cukru, 2 neapolitánky.

Nastupujem do dĺžky, ktorú sme včera začali. Už sme v „superke“, žlté previsnuté platne. Stanovisko 9 je veľmi zlé, no lano dosiahne až na desiate stanovisko, preto leziem ďalej. Pod šikmou policou je stará skoba, stanem si do rebríčka, vyšponujem sa v snahe klasicky odliezť, zaťažím rebrík a... ocitám sa o 8 m nižšie. Roztrhnuté nohavice, udratá holeň, vcelku prijateľný výsledok. Zlostne zazerám na skobu, ktorá sa mi hompáľa na prsiach. Nemohla si ešte sekundu vydržať? O 10,00 hod. som na stanovisku 10, kde strávim sedem hodín, sediac v rebríčku. Dolezie Laco, vytiahne batohy, dolezie Ondro, Laco nastupuje. Upozorňujem ho na staré, slabo držiace skoby. S treťou vyletí a ocitne sa pod nami. „Stratil glanc,“ zostáva pri mne, lezie Ondro. Jedno z kľúčových miest, traverz pod červený previs a Ondro visí v nite na stanovisku 11. Laco sa pozviechal, doliezol za Ondrom a do neskorého večera bojuje o poslednú z najťažších dĺžok cez červený previs. Je tmavá noc, keď v strachu preliezam ťažký, klasický traverz k Ondrovi. V takom zložení trávime najkrútejší bivak. Laco stojí na malej šikmej plošinke nad nami a my visíme v sieti v nite, ktorý k už jestvujúcemu prirobil Ondro. Trápi nás smäd, hlad, únava a zima. Nie je čo piť, ani jesť. Celú noc vykrikujeme na Laca, ktorý je na tom ešte horšie, je sám. Štvrtý deň v stene. Lopotíme sa s červeným previsom, ktorý nás poriadne zohrial. Ešte tri relatívne ľahšie dĺžky, priateľské objatia na vrchole vežičky nad Nemeckým rebríkom. Tak skončil prvý zimný priestup superdirectissimy Paľo Pochylého a Jura Zrústa Severnou stenou Malého Kežmarského štítu. 10.–13. I. 1971.

Preliezli: Ladislav Hodál, Slávia Nitra, 21-ročný; Ondrej Pochylý, Lokomotíva Bratislava, 22-ročný a Ivan Fiala, Slávia SVŠT Bratislava, 30-ročný.

Použitý materiál: 2 laná 80 m, zn. Edelrit, dvojfarebné; pomocná 80 m šnúra; 6 krátkych rebríčkov; 8 m lanový rebrík; 55 duralových karabín; 60 skôb; expanzná skoba (pri treťom bivaku); 2 ľadovcové kladivá Stubai; 1 kladivo Salewa.

Špeciálny výstroj: 2 páry topánok Lowa triplex; pár francúzskych dvojitéch topánok; spodné nohavice z umelej kožušiny; inak bežné horolezecké oblečenie.

Bivakový výstroj: 2 bundy z umelej kožušiny; dvojité silonové vetrovky; bivakové siete; sedačky z PVC (plnené vzduchom); 2 ždiarske vaky pre 1 osobu; varič Bluet; čelné lampy.

Poznámka:

Pri niektorom z letných prelezení, v traverze k červenému previsu v 11. dĺžke bol použitý taliansky nit Casin, čo považujeme za veľký priestupok proti fair play.